

3.5. ROMANIN ORTAYA ÇIKIŞI VE ON SEKİZİNCİ YÜZYIL İNGİLİZ ROMANI

Mustafa KIRCA¹

Giriş

İngiliz edebiyatı tarihinde, ‘Neo-Klasik Dönemi’ veya ‘the long eighteenth century’ (uzun 18. yüzyıl) olarak adlandırılan dönem, Restorasyonla başlayarak Kraliçe Victoria’nın tahta çıkmasıyla son bulur². 18. yüzyılda kaleme alınan erken düzyazı örneklerinde, daha çok toplumsal ilişkilerin, ahlak ve erdem gibi kavramların eleştirildiği denemelerin ve politik hicivlerin öne çıkmasına karşın bu yüzyıl, ayrı bir edebi tür olarak romanın doğuşuna sahne olmuştur. Ünlü Rus düşünür Bakhtin, “Epik ve Roman” adlı çalışmasında doğuşuna tanıklık ettiğimiz tek edebi türün roman olduğunu söyler. “Tüm köklü türler arasında yalnızca roman, yazı ve kitaptan daha gençtir: Yalnızca roman, yeni sessiz algılama biçimlerine, yani okumaya, organik olarak açıktır”³. Romanın tanımını nasıl yaptığımıza ve hangi kuramları takip ettiğimize bağlı olarak romanın doğuşunu daha önceki dönemlere dayandırmak ve ilk roman örneğinin İspanyol edebiyatının şaheserlerinden *Don Quijote* (1605) olduğunu iddia etmek mümkün olsa da kitabın bu bölümünde ele alacağımız şekliyle, romanın ortaya çıkışını 18. yüzyıla tarihlendirerek İngiliz edebiyatında türün ilk örnekleri arasında Daniel Defoe tarafından kaleme alınan *Robinson Crusoe* (1719) adlı yazı olduğunu kabul edeceğiz; bunun yanı sıra, romanın ayrı bir tür

¹ Doç. Dr., Çankaya Üniversitesi, İngilizce Mütercim ve Tercümanlık Bölümü, mkirca@gmail.com, ORCID iD: 0000-0003-1437-4567.

² “here in the ‘long’ sense historically, running from the Restoration of 1660 to c.1840” (Sim 1).

³ Bakhtin çevirileri, *Karnavaladan Romana* adlı derleme kitaptan alınmıştır. Bkz. Sibel Irzık, ed. *Mikhail Bakhtin: Karnavaladan Romana*. İstanbul: Ayrıntı, 2001.

The Adventures of David Simple (1744-1753), *The History of the Countess of Dellwyn* (1759); Eliza Haywood'un *The History of Miss Betsy Thoughtless* (1751); Sarah Scott'un *Description of Millenium Hall and the Country Adjacent* (1762) adlı romanları 18. yüzyılın ikinci yarısında karşımıza çıkan başlıklar arasında. Aslında türün doğası gereği yeniliklere açık olması sayesinde roman, her zaman değişime ve evrilmeye açık olacak ve Bakhtin'in de öne sürdüğü gibi, epik şiirin aksine son halini al(a)mayacak bir tür olarak kalacak: "Roman gelişmeyi sürdüren, yani henüz tamamlanmamış olan tek türdür. Romanı bir tür olarak tanımlayan güçler tam da gözümüzün önünde iş başındadır: Romanın bir tür olarak doğuşu ve gelişimi yaşanmakta olan tarihsel dönemin aydınlığında gerçekleşir" (164).

Kaynaklar

- Antakyalıoğlu, Zekiye. *Roman Kuramına Giriş*. İstanbul: Ayrıntı, 2013. Basım.
- Bastian, Frank. "Defoe's *Journal of the Plague Year* Reconsidered." *The Review of English Studies* XVI.62 (1965): 151-173. Web. 30 Mart 2023.
- Brown, Homer. "The Institution of the English Novel." *Novel: A Forum on Fiction* 29.3 (1996): 299-318. Basım.
- Cowan, Brian. "Making Publics and Making Novels: Post-Habermasian Perspectives." *The Oxford Handbook of the Eighteenth-Century Novel*. Ed. J. A. J. Downie. Oxford: Oxford UP, 2016. Basım.
- Cuder-Domínguez, Pilar. "The Novel and Cultural Encounters: Colonialism, Cosmopolitanism, and the Other." *Handbook of the British Novel in the Long Eighteenth Century*. Ed. Katrin Berndt ve Alessa Johns. Berlin: de Gruyter, 2022. 85-106. Basım.
- Defoe, Daniel. *Moll Flanders*. London: Penguin Classics, 1989. Basım.
- . *Robinson Crusoe*. Planet PDF Books. Planetpublish, Web. 10 Temmuz 2023.
- . *Robinson Crusoe*. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2012. Basım.
- Fielding, Henry. *An Apology for the Life of Mrs. Shamela Andrews*. Londra: Golden Cockerel, 1926. Basım.
- . *Joseph Andrews*. Ed. George Saintsbury. A Penn State Electronic Classics Series Publication. The Pennsylvania State University, 2004. Web. 25 Nisan 2023.
- Irzık, Sibel, ed. *Mikhail Bakhtin: Karnavaldan Romana*. İstanbul: Ayrıntı, 2001. Basım.
- Mayer, Robert. "The Reception of a Journal of the Plague Year and the Nexus of Fiction and History in the Novel." *ELH* 57. 3 (1990): 529-555. Web. 17 Mayıs 2023.
- Novak, Max. "Defoe as an Innovator of Fictional Form." *The Cambridge Companion to the Eighteenth-Century Novel*. Ed. John Richetti. Cambridge: Cambridge UP, 1998. 41-71. Basım.
- Richardson, Samuel. *Pamela*. Eighteenth Century Collections Online. University of Michigan. Web. 3 Haziran 2023.
- Richter, David H. *Reading the Eighteenth Century Novel*. London: John Wiley & Sons Ltd., 2017. Basım.
- Richetti, John, ed. *The Cambridge Companion to the Eighteenth-Century Novel*. Cambridge: Cambridge UP, 1998. Basım.

- Sim, Stuart. *The Eighteenth-Century Novel and Contemporary Social Issues*. Edinburgh: Edinburgh UP, 2008. Basım.
- Smith, Frederick N., ed. *The Genres of Gulliver's Travels*. Londra: Associated UP, 1990. Basım.
- Sterne, Laurence. *Tristram Shandy*. Editör Howard Anderson. Londra: W.W. Norton & Co., 1980. Basım.
- Swift, Jonathan. *Gulliver's Travels*. Editör Robert A. Greenberg. Londra: W.W. Norton & Co., 1970. Basım.
- Şenlen Güvenç, Sıla. *İngiliz Edebiyatında Siyasi Hiciv*. Ankara: Akademisyen, 2022. Basım.
- Watt, Ian. *The Rise of the Novel*. Londra: Chatto & Windus, 1967. Basım.
- Waugh, Patricia. *Metafiction*. Londra ve New York: Routledge, 2002. Basım.